

forgjæves, som have gjort vort Sisyfusarbejde med at rulle Stenen op og bums! der laa den nede igjen, saa vi nu kunde begynde forfra — vi vare dog nogle stakkels Stabninger, der fortjente selv vore bittreste Modstanderes Medlidenhed. Jeg takker det ærede Medlem for Medlidenheden, men jeg skal skrive for ham, at mine Jølelser ikke ganske gaa i den Retning. Jeg beklager ganske vist, at man her til Lands ikke har faaet udrettet Mere i de sidste Aaringer for Landet end vi have. Jeg vil ogsaa gjerne tro, at Grundlovens oprigtige Venner og Demokraterne — et Udtryk, som jeg synes, det ærede Medlem har en vis Aversion for — ikke altid have gjort deres Pligt i og udenfor Salen; Enhver kan tage i sit eget Bryst. Det vil jeg gjerne indrømme, men saa vil jeg dog sige, at hellere maatte man sætte mig til alt Andet end sætte mig i de Herrers Sted. Naar nu de Herrere søle sig saa sejrstolte baade overfor den ene Sag og den anden og ligeledes overfor Grundloven, siger jeg: Alle Dages Ende er ikke kommen endnu; Bladet i Skoven sig vender. Det er Historiens Vidnesbyrd. Og selv om Magthaverne ved Hjælp af syssle Magtmidler have kunnet bryde Loven her til Lands og saaledes modstaa Tidens Bevægelse og Tidens loyale Benyttelse af konstitutionelle Former til Bedste for Fremstridtet, selv om de have kunnet gjøre det for en Tid, siger jeg til det ærede Medlem for Hjerteminde (M. Andersen) — der i den Tid, det skete, dog har maattet vandre omkring til forskjellige Steder i Jhen for at finde en Valgkreds — saa er det ingenlunde sikkert, hvorlænge det varer. En skønne Dag ligger hele denne store Herlighed, denne forgyldte Herlighed. Nei, det kommer an paa med hvilken andre Ret man besidder den Stilling, man har indtaget. Det ærede Medlem henviste til Tscherning. Ja, det gaar med Tscherning som med saa mange andre berømte Mænd, at naar de have ligget hundrede Aar i Jorden, faae de et Greminde, medens de, hvis de levede nu, vilde være enten tilfidsatte eller ringeagtede, forglemte eller forhadte. Har det ærede Medlem nogensinde hørt, at Tscherning har sat sig imod en Udvidelse af den almindelige Valgret? Har han ikke selv stillet Forslag i 1853 lige overfor det Forslag, vi den Gang havde fra 1841, om at give almindelig Valgret til Alle, som ydede et vist Antal Dages Arbejde til Kommunen, men de, der ikke naaede dette Antal Dages Arbejde, der blev udredet in natura, skulde have Ret til at samle sig for ved Valgmænd at træde op ved Siden af, altsaa paa det Nærmeste det,

der her er foreslaaet? Og saa tror det ærede Medlem, at han kan bruge Tschernings Navn som en Modstander mod den almindelige Valgret! Det kommer netop an paa Pengene i Kommunen, siger det ærede Medlem, der skulde Pengemændene raade. — Men jeg spørger da: Hvorfor skal saa en Femtedel af Skattebyerne raade? Er det sikkert, at det er dem, der have Pengene? Sæt vi nu have, vil jeg sige, 70 Gaardmænd i et Sogn og i det Hele taget 200 Skattebyere, saa faner Del af de 21 iblandt de Høifstattede efter Skatteloven gjerne være nogle forarmede Stakler, og de kunne komme til at raade for det Hele. 21 af 70 Gaardmænd kunne komme til at raade for det Hele, og de 130 Husmænd, Boelsmænd og Parcelsister have ikke en Døit at sige med Hensyn til Valget af det Flertal, som kan raade over Kommunens Sager. Hvorledes kan det ærede Medlem være sikker paa, at disse 21 udgjøre Pengemagten i deres Kommune? Det ærede Medlem tager imidlertid fejl i sit Udgangspunkt. Kommunerne ere ikke Aktieselskaber, der drive Bankvæsen; det er ikke saa, at enhver Kommune driver et Bankvæsen, hvor det gjælder at jafre med Pengene, tjene saa meget som muligt og slippe saa billig og saa let som muligt. Var det Tilfældet, kunde der være nogen Rimelighed for, at den største Stemmeret blev given til den, der havde de fleste Aktier. Men saaledes ere Kommunerne ikke bestaaende. Kommunerne besatte sig, som det ærede Medlem meget godt veed, ikke blot med Bevæsen. Dette er for Resten lige vigtigt for dem, der have Heste, og for dem, der ikke have det, saa i den Henseende er der ikke Grund til Forstjæl. Men Kommunerne styre ogsaa Skolevæsenet, og den allerførste Del af Børnene ere Smaafolks. Det er ikke sikkert, at de 21, som raade for at indsætte Flertallet, have Børn i Kommunestolen; de have maasse Raad til at oprette Fristoler eller sætte Børnene andet Steds hen, saaledes som det almindelig er. Mode, i Stedet for at forbedre deres eget kommunale Skolevæsen. Og saa gaa alle de Andres Børn og skulle lade sig nøie med, hvad de 21 have bestemt. Jeg gaar ikke ind paa, at Kommunerne ere Aktieselskaber. Kommunerne behandle ikke blot Børnens Undervisning, men ogsaa de Fattige. Tror det ærede Medlem, at vi have laet Kommunevæsenet for at pine de Fattige saa meget som muligt? Han tror det ikke. Hvad angaar at finde den bedste og rimeligste Form for en omhyggelig Pleie for de Fattige, skal man dertil baade have Hjerte og Penge. At de 21 have Pengene, det ere vi visse paa, men have de ogsaa Hjerte og